

RAMA KWALIFIKACJI

Dariusz Dolański

Instytut Historii UZ

Rama kwalifikacji jest narzędziem, które ma w zamierzeniu zapewnić porównywalność dyplomów i świadectw uzyskiwanych w szkolnictwie w różnych krajach, ale także wewnątrz nich. W odniesieniu do szkolnictwa wyższego jest ona elementem procesu bolońskiego i jako Qualification Framework for European Higher Education Area została przyjęta na posiedzeniu ministrów właściwych dla spraw szkolnictwa wyższego w Bergen w 2005 r. Rama kwalifikacji dla Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego jest implementowana do prawodawstwa krajowego. W Polsce nastąpiło to na mocy rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (Dz.U. 2011 nr 253 poz. 1520), które obowiązywało do czasu wydania rozporządzenia MNiSW z 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. 2018, poz. 2218), które zostało wydane na podstawie ustawy z dn. 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz.U. 2016, poz. 64).

Regulacje w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji z 2011 r. były stosunkowo szczegółowe, dzieliły kształcenie na obszary z podziałem na profile kształcenia, dla których sformułowano po około trzydziestu efektów kształcenia dla każdego stopnia studiów z podziałem na wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne. Dodatkowo KRK zostały określone także dla kompetencji inżynierskich. W porównaniu z nimi Polska Rama Kwalifikacji ma charakter uniwersalny, nie uszczegółowia charakterystyk do dziedzin nauki, wyodrębniając tylko charakterystyki dla dziedziny sztuki oraz wspólne dla 6 i 7 poziomu PRK charakterystyki dla kwalifikacji inżynierskich, które są rozwinięciem opisów dla dziedzin nauki.

Syntetyczne charakterystyki PRK skutkują tym, że nie wszystkie efekty określone w KRK znajdują do nich bezpośrednie przeniesienie. Na przykład w efekt dotyczący kompetencji społecznych odnoszący się do wiedzy o instytucjach kultury i orientacji we współczesnym życiu kulturalnym, który był sformułowany dla obszaru nauk humanistycznych. Mimo uniwersalności charakterystyki PRK wskazują na specyficzne kompetencje dla absolwentów studiów o profilu ogólnoakademickim lub praktycznym.

Na przykład absolwent studiów I stopnia zna i rozumie na zaawansowanym poziomie wybrane fakty oraz metody i teorie wyjaśniające zależności między nimi, a w przypadku studiów o profilu praktycznym również zastosowania praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów. W końcu PRK wprowadza rozróżnienie stopnia zaawansowania między kompetencjami w zakresie dyscyplin naukowych, które według koncepcji kształcenia stanowią podstawy teoretyczne dla kierunku studiów, a kompetencjami w zakresie kontekstu, dotyczącymi innych dyscyplin naukowych, wspierających kształcenie na kierunku. Te pierwsze absolwent studiów I stopnia powinien osiągnąć na poziomie zaawansowanym, a absolwent studiów II stopnia na poziomie pogłębionym. W zakresie kontekstu na studiach I i II stopnia absolwent może uzyskać kompetencje na poziomie niższym, nawet podstawowym. Jest to istotna różnica w stosunku do KRK, które określały poziom kompetencji w zakresie dyscyplin naukowych, do których odnosiły się efekty kształcenia na poziomie szóstym jako podstawowy. Efekty uczenia się dla kierunku studiów określone w wyniku dostosowania programów studiów do wymogów ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce powinny uwzględniać poziomy zaawansowania kompetencji określone dla Polskiej Ramy Kwalifikacji.

**Pełnomocnicy rektora
do spraw związanych
z jakością kształcenia
zapraszają na konsultacje.
Ich terminy opublikowane są
na stronach internetowych
pełnomocników w zakładce
KSZTAŁCENIE strony domowej UZ.**